

DR. SZEKERES DIÁNA

PhD, egyetemi adjunktus, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi kar

EGYES SPECIÁLIS, SZEMÉLYRE SZABOTT, ÁLDOZATOKAT SEGÍTŐ ÁLLAMI SZOLGÁLTATÁSOK MAGYARORSZÁGON AZ UNIÓS JOG TÜKRÉBEN

BEVEZETÉS

A büntetőjog, a szociális jog, a közigazgatási jog közös metszetében helyezkedik el a magyar állami áldozatsegítést érintő jogi szabályozás. A vonatkozó törvényi szabályozás megalkotásával a jogalkotó célja az volt, hogy az állami büntetőhatalom gyakorlásának alkotmányos kötelezettsége biztosított legyen. Az áldozatsegítő politika kifejezésre juttatja az állam azon támogató hozzájárulását, hogy a méltányosság és a társadalmi szolidaritás elve alapján segítséget nyújtson mindazok számára, akiket a bűncselekményekkel szemben nem volt képes megvédeni.

1. ALAPJOGI KITEKINTÉS A TELJESSÉG IGÉNYE NÉLKÜL

A bűncselekmények áldozatainak segítségéről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ást.) kihirdetésekor az abban szereplő jogok és szolgáltatások közvetetten is levezethetőek voltak a *Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény* egyes rendelkezéseiből (2011. december 31-ig volt hatályos). Az Alkotmány 70/A. § (3) bekezdése tartalmazta az esélyegyenlőség megteremtésének alkotmányos célját, Az Alkotmány 70/E. § (1)–(2) bekezdése a szociális biztonság alapjogából, valamint az Alkotmány 54. § (1) bekezdése alapján az emberi méltósághoz való „anyajogból” is eredeztette az áldozatsegítő szolgáltatásokat.

Az áldozatsegítés alapvető szabályozási koncepciója az Alaptörvényből is eredeztethető. *Mindenkinek joga van a szabadsághoz és személyi biztonsághoz* az Alaptörvény vonatkozó Szabadság és felelősség fejezetének IV. cikke alapján. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseiből, közvetetten is levezethetőek a törvény által életre hívott jogok és szolgáltatások. Az esélyegyenlőség az Alaptörvény Szabadság és felelősség című fejezet XV. cikk (4) bekezdésében kerül deklarálásra: „*Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.*”

Az Alaptörvény Szabadság és felelősség című fejezet XIX. cikk (1) bekezdésében kerül lefektetésre szociális biztonság nyújtásának alkotmányos célja, amelynek értelmében: „*Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anya-*

ság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.” Az Alaptörvény Szabadság és felelősség című fejezet II. cikke az emberi méltósághoz fűződő anyajogra nézve az alábbi rendelkezést tartalmazza: „*Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.*” (Szekeres D. 2017.)

2. EGYES ÁLDOZATI JOGÁLLÁSHOZ KÖTŐDŐ DOKUMENTUMOK A TELJESSÉG IGÉNYE NÉLKÜL

Ténylegesen az áldozatok jogállásáról az 1985. évi A/RES/40/34. számú „*a bűncselekmények és a hatalommal való visszaélés áldozatainak nyújtandó igazság szolgáltatás alapelveiről*” címet viselő ENSZ nyilatkozat biztosít definíciót (<http://www.un.org/documents/ga/res/40/a40r034.htm>). Az egyéni vagy kollektív sérelem és ezáltal, olyan fizikai, mentális sérülést, érzelmi szenvedést, gazdasági veszteséget elszenvedők, vagy azon személyek, akiknek lényeges mértékben csorbultak az alapvető jogaik, úgy, hogy a tagállamok hatályos büntetőtörvényeit sértő tevékenység vagy mulasztás, illetőleg, akár a hatalommal való visszaélés következtében váltak sérelmet elszenvedőkké, tekinthetőek áldozatoknak. Ide tartoztak a családtagok és az eltartottak is, akik a beavatkozás miatt sérelmet szenvedtek, a segítségnyújtás biztosítása, vagy a megelőzés érdekében. Az Európai Áldozatvédő Fórum fogalommeghatározása értelmében pedig az áldozat jogsértő magatartással vagy cselekedettel, testi, lelki sérülést vagy anyagi kárt elszenvedő személy is lehet.

Az Európai Unió Tanácsának 2001. március 15-ei, az áldozatok büntetőeljárásbeli jogállásáról szóló 2001/220/IB kerethatározat (a továbbiakban: kerethatározat) (HL L 82., 2001.3.22., 1. o.) a sértett kifejezést tényleges értelemben rögzítette. A kerethatározat összefoglalta a sértettek védelmével kapcsolatos állami feladatokat, kitért mind a büntetőeljárásbeli részvételre, mind pedig a peren kívül nyújtható segítségnyújtási formák körére a büntetőeljárás előtt és után. A határozat olyan intézkedések alkalmazását kívánta elősegíteni, amelyek sértettet támogató intézkedést is tartalmaztak a büntetőeljárás előtt és után, melyekkel a bűncselekmény társadalmat és egyént érintő következményei csökkenthetővé

váltak. A kerethatározat „sértett”-et az alábbiaként jelöli meg: „olyan természetes személy, aki olyan károsodást szenvedett, ideértve testi vagy szellemi épségének sérelmét, érzelmi szenvedését vagy gazdasági veszteségét is, amelynek közvetlen oka olyan cselekmény vagy mulasztás, amely valamely tagállam büntetőjogi szabályainak megsértésével valósult meg.” A kerethatározat 15. cikke: A sértettek eljárásbeli helyzetének gyakorlati feltételeit tartalmazza, kitérve arra, hogy a tagállamok elősegítik, hogy az eljárás keretei között általánosságban, valamint a büntetőeljárás lefolytatásának helyiségeiben különösen, a szükséges feltételeket fokozatosan megteremtse a másodlagos sértetté válás megakadályozására¹ és a szükségtelen nyomás elkerülésére, amely a sértetteknek nehezedik. Ez különösen a sértettel történő első kapcsolatfelvétel megfelelőségére, valamint a megfelelő feltételek kialakítására vonatkozik a szóban forgó helyiségekben.

Az Európai Tanács 2009. december 10-i és 11-i ülésén elfogadta a *Stockholmi Programot*, amikor is – *A polgárokat szolgáló és védő, nyitott és biztonságos Európa*² (HL C 115., 2010.5.4., 1. o.) keretében a Bizottságot és a tagállamokat arra kérték fel, hogy megvizsgálják, miként válnának javíthatóvá az áldozatok védelmét szolgáló jogszabályok és gyakorlatban alkalmazott támogató intézkedések, úgy, hogy valamennyi áldozatra különös figyelmet fordítsanak és őket támogassák és elismerjék, a terrorizmus áldozatait pedig kiemelten kezeljék.

Az áldozatok jogainak és védelmének különösen a büntetőeljárások során való megerősítésére vonatkozó ütemtervről szóló, 2011. június 10-i állásfoglalásban (HL C 187., 2011.6.28., 1. o.) a Tanács (a továbbiakban: *Budapest Ütemterv*) kijelentette, hogy a bűncselekmények áldozatainak jogai megerősítése, valamint fokozott támogatása és védelme érdekében uniós szintű fellépés szükséges. Felül kívánta vizsgálni és ki kívánta egészíteni a kerethatározatban lefektetett elveket. Előrelépést jelentős előrelépést kívánt tenni áldozatok biztosított védelmi szint tekintetében kiemelten a büntetőeljárások keretében. A *Budapest Ütemterv* a bűncselekmények sértettjeinek támogatására, védelmére és jogaira vonatkozó, kibővített tartalmú; minimumszabályok megállapításáról szóló irányelv tervezetének megalkotását kezdeményezte a 2001/220/IB kerethatározat felváltására. A tervezet az áldozatok büntetőeljárásbeli jogait jelentősen bővítette, az áldozatnak nyújtott szolgáltatásokat pedig ki kívánta terjeszteni az érzelmi és pszichológiai támogatásokra is. Kiemelt szempontként kezelve az ún. speciális áldozati csoportokat, így a gyermekeket, a fogyatékkal élő személyeket, a szexuális erőszak és az emberkereskedelem áldozatait. Az áldozatok speciális szükségleteinek meghatározását, az elszennvedett bűncselekmény típusa, továbbá a személyhez kötődő jellemzők alapján rendelte minősíteni. Az áldozatokkal kapcsolatba kerülő szakemberek képzési követelményeire vonatkozó feltételrendszer megteremtését is feladatként tűzte ki.

A nők elleni erőszak felszámolásához további fontos lépések következtek:

A nők elleni erőszak felszámolásáról szóló, 2009. november 26-i állásfoglalásában az Európai Parlament (HL

C 285. E, 2010.10.21., 53. o.) a nőkkel szemben elkövetett erőszak formái ellen megelőző intézkedések révén a nemzeti jogszabályok és politikák megfelelő alkalmazását kérték, garantálva az erőszak valamennyi áldozata számára a segítséghez és támogatáshoz való jog biztosítását. A nők elleni erőszakkal szembeni fellépést célzó, új uniós politikai keret prioritásairól és körvonalairól szóló, 2011. április 5-i állásfoglalásában az Európai Parlament (HL C 296. E, 2012.10.2., 26. o.)³ a nők elleni erőszakra, a családon belüli erőszakra és a női nemi szervek csonkítása elleni küzdelemre a nemi alapú erőszak ellen, a jövőbeli büntetőjogi eszközök alkalmazására irányulóan stratégiát javasolt, amelyet szükséges uniós cselekvési tervnek követnie.

Az európai védelmi határozatról szóló, 2011. december 13-i 2011/99/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 338., 2011.12.21., 2. o.)⁴ tagállamok közötti kölcsönös a büntetőügyekben hozott védelmi intézkedések elismerése céljából mechanizmust hívott életre.

Az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, valamint az áldozatok védelméről szóló, 2011. április 5-i 2011/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 101., 2011.4.15., 1. o.)⁵ és a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló, 2011. december 13-i 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 335., 2011.12.17., 1. o.)⁶ többek között az emberkereskedelem, a gyermekek szexuális bántalmazása, a szexuális kizsákmányolás és a gyermekpornográfia áldozatait egyes speciális kategóriáinak sajátos szükségleteivel is foglalkozik többek között.

A 2002. június 13-i 2002/475/IB tanácsi kerethatározat a terrorizmus elleni küzdelemről (HL L 164., 2002.6.22., 3. o.) szól, elismerve, hogy a terrorizmus az Európai Unió alapját képező elveknek az egyik legsúlyosabb megsértése, továbbá megerősíti, hogy az emberi jogok szabad gyakorlását is veszélyezteti többek között.

Az Európai Unió Tanácsa 2004. április 29-én bocsátotta ki a 2004/80/EK tanácsi irányelvet „A bűncselekmények áldozatainak kompenzációjáról” (a továbbiakban: 2004/80/EK irányelv). 2006. január 1-jétől valamennyi uniós polgár számára biztosítani kell az állami kárenyhítést, amennyiben az áldozat szándékos és erőszakos bűncselekmények áldozatává válna az adott tagállam területén. Ez az Európai Unió tagállamainak kötelezettsége.

3. A BŰNCSELEKMÉNYEK ÁLDOZATAIVAL SZEMBENI BÁNÁSMÓDRÓL A 2012/29/EU IRÁNYELV TÜKRÉBEN⁷

A Tanács 2001/220/IB számú kerethatározata szövege tehát a büntetőeljárásban a sértett jogállásáról, amelyet az Európai Parlament és a Tanács 2012. október 25-i 2012/29/EU irányelve a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról (a továbbiakban: 2012/29/EU irányelv) 30. cikkében azzal a feltétellel váltott fel, hogy az elfogadásban részt vevő tagállamok esetében a felváltás kötelező, a nemzeti jogba történő

átültetéssel kapcsolatosan e rendelkezés a tagállamok határidővel kapcsolatos kötelezettségét nem érinti. Magyarország ez irányú kötelezettségének 2015 novemberében eleget tett. A teljesség igénye nélkül, néhány téma szempontjából jelentős rendelkezést górcső alá kívánok venni:

A 2012/29/EU irányelv értelmében a bűncselekmény maga, a társadalom ellen elkövetett rossz magatartás-forma, valamint az egyéni áldozati jogok megsértése is egyúttal. A bűncselekmények áldozatai minősége elismerendő, a velük való bánásmód feltétele a: tisztelet-teljesség, tapintatosasság és szakértelemmel bírás. A faj, a bőrszín, az etnikai vagy társadalmi származás, a genetikai tulajdonság, a nyelv, a vallás vagy meggyőződés megkülönböztetéstől mentes kell, hogy legyen. A politikai vagy bármely más véleményt, a nemzeti kisebbséghez tartozást, a vagyoni helyzetet, a születést, a fogyatékosságot, az életkort, a nemet, a nemi identitást és annak kifejezését, a szexuális irányultságot, a tar-

tózkodásra való jogosultságot vagy egészségi állapotot bármilyen megkülönböztetéstől mentesen kell értelmezni. Figyelembe kell venni a bűncselekmények áldozatainak személyes helyzetét és azonnali szükségleteit, életkorát, nemét, esetleges fogyatékosságát és érettségét az áldozatsegítő szolgáltatásnál, valamint a helyreállító igazságszolgáltatási szolgáltatásoknál, mind-eközben pedig a fizikai, a szellemi és az erkölcsi sérthetlenséget mindenekelőtt tiszteletben kell tartani. A bűncselekmények áldozatai számára a jogforrás előírja, hogy a másodlagos és az ismételt áldozattá válástól meg kell védeni a bűncselekmények áldozatait, csakúgy mint, a megfélemlítéstől, a megtorlástól, továbbá olyan támogatásban kell részesülniük, amely a gyógyulásukat elősegíti. Az igazságszolgáltatáshoz kapcsolódóan pedig megfelelő, és kellő hozzáférést kell biztosítani számukra. Az irányelv maga szabályozási minimumokat állapít meg, amelyet a tagállamok kiterjesztően értelmezhetnek (11. bekezdés).

Az Európai Parlament és a Tanács által kibocsátott 2012/29/EU Irányelv⁸

2012/29/EU Irányelv		
ÁLDOZATSEGÍTÉSI JOGOK	BÜNTETŐELJÁRÁSI JOGOK	ÁLDOZATVÉDELMI JOGOK
3–9. cikk	10–17. cikk	18–24. cikk
Megértéshez és megértetéshez való jog	Meghallgatáshoz való jog	Védelemhez való jog
Minimális kötelező tájékoztatás az első kapcsolatfelvételnél	Jogorvoslati jog az eljárás megszüntetése esetén	Az elkövetővel való kapcsolat elkerülésének joga
Jogok a feljelentés megtételekor	Helyreállító igazságszolgáltatáshoz való jog	Nyomozás során biztosítandó jogok
Tolmácsoláshoz és fordításhoz való jog az eljárás egésze folyamán	Jogi segítségnyújtáshoz való jog	Magánélet védelméhez való jog
Üggyel kapcsolatos tájékoztatáshoz való jog	Költségtérítéshez való jog	Az áldozatok egyéni értékelése
Áldozatsegítő szolgáltatások igénybevétele joga	Vagyontárgyak visszaszolgáltatásához való jog	Specifikus védelmi szükséglettel bíró áldozatok jogai
	Polgári jogi igény elbírálásához való jog	Jogok a <u>nyomozási szakban</u> : kihallgatás megfelelően átalakított helyiségben, kihallgatás erre kiképzett szakember által / segítségével, valamennyi kihallgatást egyazon személy végezze, nemi erkölcs elleni cselekménynél azonos nemű kihallgató
	Más országban élők jogai	Jogok a <u>bírósági szakban</u> : az áldozat és az elkövető közti vizuális kapcsolat elkerülése, áldozat meghallgatása személyes jelenlét nélkül, áldozat magánéletére vonatkozó felesleges kérdések tilalma, nyilvánosság kizárása a tárgyalásról
		Gyermekekre vonatkozó további jogok

Forrás: saját ábrázolás, saját szerkesztés.

3.1. SPECIÁLIS ÁLDOZATI CSOPORTOK AZ 2012/29/EU IRÁNYELVBEN

Az irányelvben meghatározott jogokkal teljes mértékben rendelkező áldozatokként kell figyelembe venni a *gyermek áldozatokat* és ez a kezelésükre is vonatkozik, továbbá biztosítani kell számukra, hogy a jogokat az önálló véleményalkotásra való képességük figyelembevételével gyakorolhassák (14. bekezdés).

A tagállamoknak arról is gondoskodniuk kell, hogy a *fogyatékossgal élő áldozatok* más áldozatokkal azonos módon, teljes mértékben hozzájuthassanak az irányelvben meghatározott jogokhoz, mint a büntető-eljárás helyszínének megközelíthetősége, valamint az információhoz való hozzáférés javítása tekintetében (15. bekezdés).

A *terrorizmus által elkövetett támadások* célja végső soron a társadalom megkárosítása, hiszen ők a közfigyelem középpontjában állnak. A sérelmet elszenvedett áldozatoknak külön odafigyelésre, támogatásra és védelemre, méltóságuk és biztonságuk megóvására, szükségleteinek kielégítésére lehet szüksége a sajátos természetű bűncselekmény folytán (16. bekezdés).

A *nemi alapú erőszak áldozata* fizikai, szexuális, érzelmi vagy pszichológiai károsodást vagy gazdasági hátrányt szenved el, főként, de nem kizárólagosan a nőket és gyermekeiket, a gyermekkorúakat érinti. Mint a diszkrimináció egyik sajátos formája, magában foglalja a hozzátartozók közötti, a szexuális erőszakot, az emberkereskedelmet, a rabszolgaságot. Ide tartoznak továbbá az olyan káros gyakorlatok különböző formái is, mint a kényszerházasság, a nők nemi szerveinek megcsönkítése, valamint az úgynevezett „becsületbeli”-séget érintő bűncselekmények. A megfélemlítés és megtorlás magas kockázatú, így különleges támogatás iránti és védelmi igényt jelent, hiszen előtérbe kerülhet a *másodlagos és ismételt áldozattá válás* (17. bekezdés).

A *hozzátartozók közötti erőszak* fizikai, szexuális, pszichológiai vagy gazdasági jelleget ölthet, és fizikai, szellemi vagy érzelmi sérülést eredményezhet, vagy akár gazdasági hátrányt is ölthet, amely gyakran rejtőzködő és súlyos társadalmi problémaként manifesztálódik. Szisztematikus pszichológiai és fizikai traumát válthat ki, hiszen elkövető olyan személy, akiben az áldozat egyébként megbízhatna, miközben valójában éppen az áldozat jelenlegi vagy volt házastársa vagy partnere, esetleg más családtagja követ el erőszakot rajta. Itt különösen problematikus lehet a függő státusz az elkövetőtől, amely fokozott védelmi intézkedéseket eredményezhet (18. bekezdés).

Az *2012/29/EU irányelv* 19. bekezdése értelmében adott személy áldozatnak tekintendő attól függetlenül, hogy az elkövető azonosítása megtörtént-e, elfogták-e, illetőleg vádat emeltek-e ellene, továbbá elítélték-e. Ez vonatkozik a családi kapcsolatra, amely az elkövető és az adott személy között fennáll. A 22. bekezdés alkalmazásában a büntetőeljárás részének kell tekinteni a feljelentés megtételét, így azon helyzetet is, amikor a hatóságok az áldozat által elszenvedett bűncselekmény következtében a büntetőeljárást hivatalból kezdeményezik.

Az áldozatok a bűncselekmény kapcsán tett *feljelentésről írásos igazolást* kapnak a rendőrségtől, amely a bűncselekmény feljelentésének *bizonyítékául* szolgál [24. bekezdés, 26. bekezdés].

Az áldozatok számára kiemelkedően fontos, hogy megfelelően el tudják magyarázni a bűncselekmény körülményeit, és képesek legyenek érthető módon előadni bizonyítékaikat az illetékes hatóságok számára, az *eljárásban való részvételükről* megalapozott döntést hozhassanak. Ide tartozik továbbá az áldozatokkal való *tiszteletteljes bánásmód* érvényesítése és annak biztosítása, hogy az *áldozatok jogaikkal élhessenek* (26. bekezdés).

ÁLDOZATVÉDELMI JOGOK A 2012/29/EU IRÁNYELVBEN	
VÉDELEMHEZ VALÓ JOG	– reviktimizációtól, megfélemlítéstől, bosszútól – méltóság megóvása fizikai védelem (nem csak büntetőeljárású vetületben)
ELKÖVETŐVEL VALÓ KAPCSOLAT ELKERÜLÉSÉHEZ VALÓ JOG	– áldozatok és családtagok szerepe – az eljárás lefolytatásának helyszínén (rendőrség, bíróság épületén belül) így külön bejárat, váróhelyiség kialakítása – új bírósági épületek tervezésekor külön váróhelyiség biztosítása
KÉSEDELEM NÉLKÜLI KIHALLGATÁSHOZ VALÓ JOG	– feljelentést követően indokolatlan késedelem nélkül kell eljárni
KIHALLGATÁSOK SZÁMÁNAK MINIMALIZÁLÁSÁHOZ VALÓ JOG	– csak szükséges esetben hallgassák ki, akkor alaposan – megfelelő eljárásrendek kialakítása és napi rutinba építése
JOGI KÉPVISELŐHÖZ ÉS TÁMOGATÓ SZEMÉLYHEZ VALÓ JOG	
ORVOSI VIZSGÁLATOK SZÁMÁNAK MINIMALIZÁLÁSÁHOZ VALÓ JOG	
MAGÁNÉLET VÉDELMÉHEZ VALÓ JOG	– személyes jellemzők és képmás védelme – gyermekáldozatok azonosíthatóságának tilalma (kivéve, ha érdeke, pl. eltűnt gyermek keresése) – média önszabályozása

ÁLDOZATVÉDELMI JOGOK A 2012/29/EU IRÁNYELVBEN	
SPECIFIKUS VÉDELMI SZÜKSÉGLETŰ ÁLDOZATOK JOGAI A NYOMOZÁS SORÁN	– kihallgatás erre a célra átalakított helyiségben, erre kiképzett szakemberek révén (tréning), ugyanazon személy által, aki az áldozattal azonos nemű
SPECIFIKUS VÉDELMI SZÜKSÉGLETŰ ÁLDOZATOK JOGAI A BÍRÓSÁGI TÁRGYALÁS SORÁN	– áldozat és elkövető közti vizuális kapcsolat elkerülése – áldozat személyes jelenlét nélküli meghallgatása – szükségtelen kérdések mellőzése – nyilvánosság kizárása a tárgyalásról
GYERMEKÁLDOZATOK JOGAI A NYOMOZÁS ÉS BÍRÓSÁGI SZAK SORÁN	– audiovizuális felvétel készítése a meghallgatásról, ami bizonyítékként felhasználható – speciális képviselő kijelölése, ha a szülők nem járhatnak el – külön tréning a gyermekáldozatokkal dolgozó szakemberek számára – jogi képviselet a szülőkkel való érdeellentét esetén

Forrás: saját ábrázolás, saját szerkesztés Veisz Gábor: Az Igazságügyi Hivatal szerepe, BUDAPEST, 2014. október 6–7., OBH Magyar Igazságügyi Akadémia Előadása alapján.

ÁLDOZATI/SÉRTETTI JOG, ALAPVETÉS	TARTALOM
Megértéshez és megértetéshez való jog	az áldozatot illeti, hogy első pillanattól használhassa jelyelvét/anyanyelvét írásban és szóban, közérthetően, egyszerűen kommunikáljanak vele, illetve kísérőt/támogatót vegyen igénybe
Minimális kötelező tájékoztatás nyújtása	az első kapcsolatfelvételnél
Az áldozatok jogai a feljelentéskor, a büntetőeljárás során	az áldozatok a hivatalos feljelentésükről az adott bűncselekmény alapvető elemeit is feltüntetett írásos igazolást kapjanak. Az áldozatok, akik nem beszélik az illetékes hatóság nyelvét, egy általuk értett nyelven vagy a szükséges nyelvi segítség igénybevételével tehessenek feljelentést.
Tolmácsoláshoz és fordításhoz való jog	akik nem értik vagy nem beszélik az adott büntetőeljárás során használt nyelvet
Üggyel kapcsolatos tájékoztatáshoz való jog	az áldozat indokolatlan késedelem nélkül való tájékoztatása
Az áldozatsegítő szolgáltatások igénybevételének joga	az áldozatot teljeskörűen kell tájékoztatni az őt megillető civil, illetve állami szolgáltatásokról
Az áldozatok magánéletének védelme	az áldozatok és családtagjaik magánéletét és képmását kell védeni. A médiát e tekintetben önmérsékletre kell kérni.
Magánélet védelméhez való jog	az áldozatok magánéletének, személyi sérthetlenségének és személyes adatainak védelme érdekében a tagállamok a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságának, valamint a média szabadságának és pluralitásának tiszteletben tartása mellett – önszabályozó intézkedések alkalmazására ösztönzik a médiát.

Forrás: saját ábrázolás, saját szerkesztés, Az Igazságügyi Minisztérium jogelődje az Igazságügyi Hivatal által rendelkezésre bocsátott szakmai anyagok alapján (2016. január)

4. A HATÁLYOS ÁLLAMI MAGYAR SZABÁLYOZÁS ÁTTEKINTÉSE⁹

Az Ást. a bűncselekmények áldozatai számára 2006. január 1-jétől nyújtható támogatások rendszerét szabályozza. Az áldozatsegítés jogágakon átívelő terület, többek között: büntető, szabálysértési, szociális, gyermek-

védelmi, közigazgatási szabályozás is vonatkozik rá, így területi okoknál fogva a jelenleg hatályos támogatások rendszerét veszem górcső alá, a 2012/29/EU irányelvben foglalt áldozatsegítő szolgáltatások által biztosított támogatásokat összekapcsolva az Ást. által nyújtott szolgáltatásokkal.

1. számú táblázat: 2012/29/EU irányelvben foglalt áldozatsegítő szolgálatok által biztosított támogatások és az Ást. által nyújtott szolgáltatások összevetése

2012/29/EU irányelv 9. cikk (1) bek a)–e) pont – az áldozatsegítő szolgálatok által biztosított támogatás	A bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény
9. cikk (1) bekezdés a) áldozatok jogainak gyakorlásával kapcsolatos információk, tanácsadás és támogatás	4. § (1) bekezdés a) érdekérvényesítés elősegítése 4. § (2) bekezdés Az érdekérvényesítés elősegítése keretében...: a) tájékoztatást, c) érzelmi segítséget és d) egyéb segítséget nyújt a sérelem rendezéséhez. 26/A. § ...jogi tanácsot és segítséget ad a sérelem rendezéséhez
9. cikk (1) bekezdés b) helyben működő releváns segítő szakszolgálatokról való tájékoztatás, és az azokhoz történő közvetlen irányítás	4. § (1) bekezdés a) érdekérvényesítés elősegítése 4. § (2) bekezdés Az érdekérvényesítés elősegítése keretében...: a) tájékoztatást, b) jogi tanácsot, nyújt a sérelem rendezéséhez. 4. § (1) bekezdés c) áldozati státusz igazolása, d) tanúgondozás, e) védett szálláshely biztosítása.
9. cikk (1) bekezdés c) érzelmi és – ha rendelkezésre áll – pszichológiai segítségnyújtás	4. § (2) bekezdés Az érdekérvényesítés elősegítése keretében: c) érzelmi segítséget és d) egyéb segítséget 26/B. § (1) bekezdés: érzelmi segítség
9. cikk (1) bekezdés d) a bűncselekmény miatt felmerült pénzügyi és gyakorlati kérdésekre vonatkozó tanácsadás;	4. § (1) b) azonnali pénzügyi segély, 6. § Az állami kárenyhítés
9. cikk (1) bekezdés e) a másodlagos és ismételt áldozattá válás, a megfélemlítés, valamint a megtorlás veszélyével, illetve ezek megelőzésével kapcsolatos tanácsadás, kivéve, ha más köz- vagy magánszolgálatok már nyújtanak ilyet	4. § (1) bekezdés a) érdekérvényesítés elősegítése 4. § (2) bekezdés Az érdekérvényesítés elősegítése keretében...: a) tájékoztatást, b) jogi tanácsot, c) érzelmi segítséget és d) egyéb segítséget nyújt a sérelem rendezéséhez.

Forrás: saját ábrázolás, saját szerkesztés a 2012/29/EU irányelv 9. cikk (1) bekezdés a)–e) pontjai és bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény 4. §-a alapján (Szekeres D. 2017.)

4.1. AZ ÁST. ALAPJÁN BIZTOSÍTOTT MAGYAR ÁLLAMI ÁLDOZATSEGÍTŐ SZOLGÁLTATÁSOK

az, akinek a szabálysértés sértette vagy veszélyeztette a jogát vagy a jogos érdekét.”

4.1.1. Az áldozati fogalmi kör

Az áldozatok fogalmi körébe a természetes személy sértettek tartoznak, az áldozatsegítési szolgáltatások igénybevételi lehetőségei szempontjából „közvetlen” és a „közvetett” sértetti-áldozati körrel beszélhetünk. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 51. § (1) bekezdése értelmében: „sértett az, akinek a jogát vagy jogos érdekét a bűncselekmény sértette vagy veszélyeztette”, míg a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 54. § (1) bekezdése értelmében: „sértett

4.1.2. Az Ást. hatálya

Az állam az alábbi szolgáltatásokat nyújtja bűncselekmények áldozatai számára figyelembe véve a jogszabály hatályát. Alapvetően az Ást. hatálya a Magyarországon területén elkövetett bűncselekmény, valamint annak területén elkövetett tulajdon elleni szabálysértés természetes személy sértettjére, valamint azon természetes személyre terjed ki, aki a Magyarország területén elkövetett bűncselekmény vagy a Magyarország területén elkövetett tulajdon elleni szabálysértés közvet-

len következményeként hátrányt szenvedett. Ez a hátrány különösen testi vagy lelki sérülés, érzelmi meg-
rázkódás, illetve vagyoni kár elszenvedése lehet. A személyi hatály vonatkozik a magyar állampolgárra, az Európai Unió bármely tagállamának állampolgárra, az Európai Unióon kívüli államnak az Európai Unióban
jogszerűen tartózkodó állampolgárra, a Magyar-
ország területén jogszerűen tartózkodó hontalan sze-
mélyre, az emberkereskedelem áldozataként azonosí-
tott személyre, valamint az állampolgársága szerinti
államnak Magyarországgal kötött nemzetközi megál-
lapodása vagy viszonyosság alapján erre jogosult sze-
mélyre. Az igazságügyért felelős miniszter nyilatkoza-
ta az irányadó a viszonyosság fennállása tekintetében
(Ást. 1. §). A jogszabály speciális feltételrendszert álla-
pít meg az áldozatsegítő szolgáltatás és állami kárenyhí-
tés vonatkozásában. Az egyes állam által nyújtott
szolgáltatások feltételrendszere különböző, alapeset-
ben az áldozatsegítő szolgáltatások igénybevételére az
Európai Unió bármely tagállamának Magyarországon
éltvitelszerűen élő állampolgára vagy az a Magyaror-
szágon éltvitelszerűen élő magyar állampolgár is jo-
gosult lehet, aki jogszerű külföldi tartózkodása alatt
bűncselekmény áldozatává válik (Ást. 2. §). Az azonnali
pénzügyi segélyre és az állami kárenyhítésre speciális
feltételrendszer vonatkozik.

4.1.3. Az egyes áldozatsegítő szolgáltatások

Az állami áldozatsegítő szolgálat a bűncselekmények és
tulajdon elleni szabálysértések áldozatai számára több
féle szolgáltatást nyújt, így többek között jogaikkal kap-
csolatosan felvilágosítást nyújt, lehetőségeikről tájékoz-
tatást ad, szükség szerint érzelmi támogatást biztosít és
elősegíti az áldozatok érdekeinek érvényesítését. Jogi se-
gítséget is nyújt meghatározott feltételek fennállása ese-
tén ügyvédi támogatással. A természetes személy, az el-
lene megvalósított bűncselekmény, valamint tulajdon el-
leni szabálysértés elkövetésétől számított 5 napon belül
krízishelyzet fennállása esetén azonnali pénzügyi segély
íránt folyamodhat. Az azonnali pénzügyi segély igénybe-
vételére a benyújtott és jogszabályi feltételeknek megfe-
lelően elbíralt kérelem és az annak helyt adó döntés alap-
ján kerülhet sor. A fenti szolgáltatásokon túl a személy
elleni erőszakos bűncselekmények súlyos sérültjei, vala-
mint halálos áldozatai és azok hozzátartozói ezen túlme-
nően állami kárenyhítést is igényelhetnek, amelynek be-
nyújtására a bűncselekmény elkövetését követő 3 hóna-
pon belül kerülhet sor. Amennyiben elháríthatatlan aka-
dályba ütközne a kérelem előterjesztése, azt az akadály
megszűnését követő 3 hónapon belül elő lehet terjeszteni.
Általánosságban elmondható, hogy az áldozatsegítés-
sel összefüggő támogatások igénybevételének alapfelté-
tele a rendőrségi feljelentés megtétele. Az állam áldozat-
segítési feladatainak megvalósítása során illeték- és díj-
mentes szolgáltatásokat biztosít a jogszabály szerint rá-
szoruló áldozatok számára.

A további kiegészítő feltételek rendszere, továbbá a
kizáró tényezők jelen cikk részét terjedelmi okokból ki-
folyólag nem képezhetik. Az alábbiakban az egyes szol-
galtatások legfontosabb jellemző jegyeinek bemutatás-
ra törekszem.

4.3.1.1. Érdekérvényesítés elősegítése

Kizárólag telefonon, az erre a célra fenntartott díjmentes
hívószámon, az ún. „Áldozatsegítő vonalon” keresztül
nyújt tájékoztatást az Igazságügyi Minisztérium az ér-
dekérvényesítés elősegítése szolgáltatás során, amely az
*áldozatsegítő támogatások igénybevételének részletes
szabályairól* szóló 1/2006. (I. 6.) IM rendelet (a továbbiak-
ban: Vhr.) értelmében formai megkötés nélkül, bármely
módon kérhető [Vhr. 1. § (1)–(2) bekezdés].

4.3.1.2. Az azonnali pénzügyi segély

Az áldozat lakhatással, ruházkodással, élelmezéssel és
utazással kapcsolatos, továbbá gyógyászati és kegyele-
ti jellegű rendkívüli kiadásait abban az esetben fedezi
az áldozatsegítő szolgálat, amennyiben az áldozat nem
képes e kiadások megfizetésére a bűncselekményből
vagy a tulajdon elleni szabálysértésből kifolyólag [Ást.
4. § (3) bekezdés].

4.3.1.3. Az áldozati státusz igazolása

Amennyiben attól teszi függővé valamely hatóság vagy
más szerv az általa nyújtott ellátás, szolgáltatás, illetve tá-
mogatás igénybevételét, hogy az Ást. hatálya alá tartozó
áldozatról van-e szó, vagy egyéb okból igazolás kiállításra
szükség van, akkor a *szolgáltatást, az ellátást, illetve támo-
gatást igénylő személy mint* áldozat kérelmezheti hatósági
bizonyítvány kiállítását. Hivatalból is sor kerülhet hatósá-
gi bizonyítványt kiállítására [Ást. 4. § (4) bekezdés].

4.3.1.4. A tanúgondozás

Megfelelő tájékoztatás érdekében a bírósági tárgyalás-
ra idézett tanú bírósági tanúgondozóhoz fordulhat, aki
olyan bírósági ügyintéző, hogy a tanúvallomás megté-
tele külön jogszabályban meghatározott módon felvilá-
gosítást nyújt a bírósági megjelenés elősegítése érdeké-
ben. A bírósági tanúgondozás nem nyújt az ügyről tájé-
koztatást és a tanú befolyásolásával sem jár [Ást. 4. §
(5) bekezdés].

4.3.1.5. A védett szálláshely biztosítása

Az állam az Ást.-ben foglalt feltételrendszer szerint az
emberkereskedelem áldozataként azonosított, magyar
állampolgárságú vagy a szabad mozgás és tartózkodás
jogával rendelkező személy számára védett szálláshely-
t nyújt szükség szerint. A védett szálláshely olyan
meghatározott ellátásokat nyújtó létesítmény, amely
az emberkereskedelem áldozataként azonosított sze-
mélyt befogadja [Ást. 4. § (6) bekezdés].

4.3.1.6. Az állami kárenyhítés

A rászoruló áldozat kárenyhítésre jogosult, amennyi-
ben sérelmére szándékos, személy elleni erőszakos
bűncselekményt követte el, amelynek következmé-
nyeként súlyosan károsodott testi épsége, egészsége.
Jogosult, amennyiben a fenti bűncselekmény követke-
ztében az elkövetés időpontjában egy háztartásban élő
egyenes ági rokona, örökbefogadója vagy nevelőszülő-
je, örökbe fogadott vagy nevelt gyermeke, házastársa,
élettársa, károsodott vagy meghalt sértettnek. A fenti-

ekben meghatározott bűncselekmény következtében károsodott vagy meghalt sértett eltartására jogszá-
bály, végrehajtható bírósági, illetőleg hatósági határo-
zat vagy érvényes szerződés alapján köteles fél jogosult
a kárenyhítésre, valamint azon személy is, aki gondos-
kodott a szándékos, személy elleni erőszakos bűncse-
lekmény következtében meghalt sértett eltemettetésé-
ről. A rászorultsági feltételek fennállását egyrésztől a
jövedelmi helyzet, mint havi nettó rendelkezésre álló
jövedelem mértéke, másrésztől pedig a jövedelmi hely-
zetére tekintet nélkül fennálló jogszabályban rögzített
rászorultsági feltételrendszer fennállása is lehetővé te-
heti [Ást. 6. § (1)–(3) bekezdései].

4.3.1.7. Jogi tanács és segítség

Az áldozatsegítő szolgálat mérlegelve az eset összes kö-
rülményeit a sérelem rendezéséhez jogi tanácsot és se-
gítséget nyújt (Ást. 26/A. §). Ez alól kivételnek tekin-
thető az Ást. 28. § (2) bekezdése, amikor is bebizonyoso-
dik a körülmények alapján, hogy a rászoruló áldozat sé-
relmének rendezéséhez szükség van a *jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben* (a továbbiakban:
Jst.) meghatározott szolgáltatásra, az ügyfél áldozati
státuszáról az áldozatsegítő szolgálat állít ki igazolást.
A kiállított igazolást, valamint a rendelkezésre álló ké-
relmet, amennyiben az ténylegesen fennáll, a jogi segít-
ségnyújtó szolgálatnak továbbítja az Áldozatsegítő
Szolgálat. A jogi segítségnyújtó szolgálat az áldozatse-
gítő szolgálatot a döntéséről és a megtett intézkedésekről
haladéktalanul értesíti. A jogi segítségnyújtásra a Jst.-ben
meghatározott feltételrendszer alapján válhat
jogosulttá az áldozat.

4.3.1.8. Érzelmi segítség nyújtása

Az áldozat szükségleteinek felmérését követően kerül
sor az érzelmi segítség nyújtására az azt igénylő áldozat
számára, amelynek célja az áldozat lelki egyensúlyi álla-
potának létrehozása. Az érzelmi segítségnyújtás a bűn-
cselekmény, valamint a tulajdon elleni szabálysértés kö-
vetkezményeként kialakult feszültség csökkentésére
irányul, kiterjed az érzelmi biztonság légkörének meg-
teremtésére, valamint arra, hogy a jelentkező feszültsé-
get vagy negatív érzelmeket kiadhassa, levezethesse az
áldozat, tárgyilagosan kerüljön megfogalmazásra a
problémája. A szolgáltatás elősegíti a valóság elfogadá-
sát, a közös megoldáshoz vezető lépések megkeresését,
illetőleg az áldozat ezen irányba történő elmozdítását.
Az érzelmi segítség nyújtására egyéni, valamint csoport-
os formában is sor kerülhet (Ást. 26/B. §).

5. A 2012/29/EU IRÁNYELV ÁTÜLTETÉSE A MAGYAR JOGBA

A 2012/29/EU irányelv átültetését megelőzően az áldo-
zatsegítés hazai rendszerének részét képezte az érzel-
mi segítségnyújtás, mint empatikus áldozati igényeket
kezelő és segítő szolgáltatás. Az irányelv által előírt
rendelkezések alapján érzelmi, és amennyiben rendel-
kezésre áll, pszichológiai segítséget is szükségszerű le-
het nyújtani, amennyiben arra a pszichológiai és érzel-

mi megrázkódtatást elszenvedett áldozatoknak szük-
sége van az áldozatsegítő szolgálat által készített, *az
áldozatok jogairól szóló tájékoztató részletes tartalmi
követelményeiről szóló 32/2015. (XI. 2.) IM rendelet*, alap-
ján az Igazságügyi Minisztérium, mint áldozatsegítő
szolgálat tájékoztatót állít össze, amelynek segítségével
az áldozatok a szükséges tájékoztatást késedelem
nélkül megkaphatják ahhoz, hogy gyakorolhassák az
őket megillető jogokat, és igénybe vehessék a nekik járó
támogatásokat.

Az adott módosítás ezt *törvényi szinten* teszi lehetővé.
Csakúgy, ahogyan a jogi tanácsadást és segítségnyúj-
tást, mint a szolgáltatási rendszer korábbi részét. A jogi
szabályozás, az Ást.-beli megszövegezésének átstruk-
turálása máshol kerülnek egyes szolgáltatások szabá-
lyozásra.

6. AZ ÁLDOZATSEGÍTÉS JELLEMZŐ JEGYEI

Az áldozatsegítésre szoruló ügyfelek, nem tekinthető-
ek „tipikus ügyfélkörnek”. Egyénileg, az eset összes kö-
rülményét figyelembe véve dőlhet el, hogy milyen típu-
sú segítségre szorulnak és milyen segítségnyújtási for-
ma az, amelyet igénybe kívánnak és jogosultak is igény-
be venni. A szolgáltatás sajátossága annak személyes
jellege, az áldozatok irányába nyújtott segítő-támogató
beszélgetés, amely bizalmi viszonyon alapul és az ér-
zelmek is jelentős szerepet kapnak általa. A személyre
szabott szolgáltatások megtalálásához újabb intéz-
ményként (egyéni értékelés), a szükségletek felmérésé-
nek szabályai jelennek meg. [1/2006. (I. 6.) IM rendelet
*az áldozatsegítő támogatások igénybevételének részletes
szabályairól* 8/A. §] Az áldozatsegítő szolgálat az ügyfél
szükséglet-kielégítéséhez leginkább megfelelő szolgál-
tatások közül azt ajánlja fel, amelyet a kitöltött kérdőív
alapján a legmegfelelőbbnek tart, hiszen az állam az ál-
dozat számára, szükségleteinek felmérését követően,
azokhoz igazodóan nyújtja a szolgáltatást. Akár több
szolgáltatást is felajánlhat a szolgálat, az ügyfél pedig
eltérő a felajánlottól szolgáltatásra is igényt tarthat. Az
ügyfelek irányában alapvető elvárás az ügyintézőkkel
szemben a nyitottság, támogató, megértő hozzáállás,
valamint az előítélet-mentesség. Az állami szolgáltatás
mellett a civil szféra együttműködés keretében is egy-
re jelentősebb szerepet játszik az áldozatsegítés gya-
korlati megvalósulásában.

Az áldozatok igényei sokfélék lehetnek, van, akinek
a számára az információ, a jogi támogatás, valamint a
gyakorlati segítségnyújtás a nélkülözhetetlen. Megint
mások anyagi támogatásra szorulnak áldozattá válá-
suk következtében, akár az alapszintű szükségletek
biztosítása is alapvető igény lehet számukra. Egyben
azonban jelentős részük azt gondolom hasonlít, az ér-
zelmi támogatás szükségessége. Elfogadásra, tapin-
tatatra, a büntudat csökkentésére, biztonságérzetük nö-
velésére, támogatás nyújtására van szükségük. Az
emberek krízishelyzetben különféleképpen reagál-
nak, ezért kiemelkedően fontos lehet a támogató háló
megléte, és a közösségi jóvátétel szerepének előtérbe
kerülése.

IRODALOMJEGYZÉK

- BARABÁS A. Tünde (2014): Áldozatok és igazságszolgáltatás, OKRI–P-T MŰHELY, Budapest
- GÖNCZÖL Katalin – KORINEK László – LÉVAI Miklós (szerk.) (1996): Kriminológiai ismeretek – Bűnözés – Bűnözés-kontroll. Corvina, Budapest
- GÖRGÉNYI Ilona (1996): A viktimológia. In: GÖNCZÖL–KORINEK–LÉVAI (szerk.): Kriminológiai ismeretek – Bűnözés – Bűnözés-kontroll. Corvina, Budapest, 93–107. o.
- GÖRGÉNYI Ilona (2001): A viktimológia alapkérdései, Osiris Kiadó, 2001.
- GÖRGÉNYI Ilona (2009): *Az áldozatpolitika története, elmélete és gyakorlata nemzetközi kitekintéssel* 19–35. o. In: BOR-BÍRÓ Andrea – KISS Anna – VELEZ Edit – GARAMI Lajos (szerk.) (2009): *A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve*
- GÖRGÉNYI Ilona: *Az áldozattá válás megelőzése*, Forrás: http://bunmegelozes.easyhosting.hu/dok/gorgenyi_ilona.doc. (letöltés dátuma: 2017. június 13.)
- SZEKERES Diána (2017): „Az Áldozatsegítést érintő projekttevékenység elemző bemutatása”, Szakdolgozat, Budapesti Gazdasági Egyetem – Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg
- TÓTH Tihamér: A viktimológia ismeretelmélete, a viktimológia története és vizsgálódásának tárgya, Forrás: <http://mek.niif.hu/04100/04169/html/index.htm> (letöltés dátuma: 2017. június 13.)
- European Union Agency for Fundamental Rights (FRA): Victims of crime in the EU: the extent and nature of support for victims, 2015. január Forrás: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/victims-crime-eu-extent-and-nature-support-victims> (letöltés dátuma: 2017. 09. 19.)
- VEISZ Gábor: Áldozatsegítési képzés a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2012. október 25-i 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv átültetésével kapcsolatos, 2015. november 1-jén hatályba lépő jogszabály-változásokról, 2015. október 15.
- VEISZ Gábor: Az Igazságügyi Hivatal szerepe, BUDAPEST, 2014. október 6–7., OBH Magyar Igazságügyi Akadémia Előadás

FELHASZNÁLT JOGFORRÁSOK

- 1/2006. (I. 6.) IM rendelet az áldozatsegítő támogatások igénybevételének részletes szabályairól (Vhr.)
1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmányáról
1985. évi A/RES/40/34. számú „a bűncselekmények és a hatalommal való visszaélés áldozatainak nyújtandó igazság

- szolgáltatás alapelveiről” Forrás: (<http://www.un.org/documents/ga/res/40/a40r034.htm> letöltés dátuma: 2017. július 13.)
1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról (Be.)
- 2001/220/IB kerethatározat az Európai Unió Tanácsának 2001. március 15-ei, az áldozatok büntetőeljárásbeli jogállásáról (HL L 82., 2001.3.22.)
2003. évi LXXX. törvény (Jst.) a jogi segítségnyújtásról
2005. évi CXXXV. törvény (Ást.) a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről
2011. április 5-i 2011/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellem folytatott küzdelemről, valamint az áldozatok védelméről (HL L 101., 2011.4.15.)
2011. december 13-i 2011/99/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv az európai védelmi határozatról, (HL L 338., 2011.12.21.)
2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről
- 2012/29/EU irányelv az Európai Parlament és a Tanács 2012. október 25-i a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról, megjelent az Európai Unió Hivatalos Lapjának 2012. november 14-i, L 315. számában
- 32/2015. (XI. 2.) IM rendelet az áldozatok jogairól szóló tájékoztató részletes tartalmi követelményeiről
- A 2002. június 13-i 2002/475/IB tanácsi kerethatározat a terrorizmus elleni küzdelemről (HL L 164., 2002.6.22.)
- A gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló, 2011. december 13-i 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 335., 2011.12.17.)
- Alaptörvény
- Az Európai Parlament 2009. november 26-i állásfoglalása a nők elleni erőszak felszámolásáról (HL C 285. E, 2010. 10. 21.)
- Az Európai Parlamenti 2011. április 5-i állásfoglalása a nők elleni erőszakkal szembeni fellépést célzó, új uniós politikai keret prioritásairól és körvonalairól szóló, (HL C 296. E, 2012.10.2.)
- Az Európai Unió Tanácsának 2004. április 29-én 2004/80/EK tanácsi irányelve „A bűncselekmények áldozatainak kompenzációjáról”
- Budapest Ütemterv – Az áldozatok jogainak és védelmének különösen a büntetőeljárások során való megerősítésére vonatkozó ütemtervről szóló, 2011. június 10-i állásfoglalása (HL C 187., 2011.6.28.)
- Stockholmi Program – A polgárokat szolgáló és védő, nyitott és biztonságos Európa (HL C 115., 2010.5.4.)

Jegyzetek

- 1 Másodlagos viktimizáció (secondary victimisation): „Az Európa Tanács Rec (2006) 8. sz. ajánlása szerint olyan viktimizációról van szó, amely nem a bűncselekmény közvetlen eredménye, hanem azt az áldozatoknak a hatóságok, illetve az egyének nem megfelelő viszonyulása okozza (1.3. pont)”. Az Európai Unióban is felismerést nyert, hogy sok áldozat kétszer sérül, először mint a bűncselekmény, másodszor mint az igazságszolgáltatási rendszer áldozata.” Görgényi Ilona: *Az áldozattá válás megelőzése*, Forrás: http://bunmegelozes.easyhosting.hu/dok/gorgenyi_ilona.doc. (letöltés dátuma: 2017. június 13.)
- 2 HL C 115., 2010.5.4., 1. o.
- 3 HL C 296. E, 2012.10.2., 26. o.

- 4 HL L 338., 2011.12.21., 2. o.
- 5 HL L 101., 2011.4.15., 1. o.
- 6 HL L 335., 2011.12.17., 1. o.
- 7 AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2012. október 25-i 2012/29/EU IRÁNYELVE a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról, megjelent az Európai Unió Hivatalos Lapjának 2012. november 14-i, L 315. számában (57. o.), hatályos 2012. november 15-től. (9) bekezdés
- 8 Saját szerkesztés, Az Európai Parlament és a Tanács 2012/29/EU irányelve (2016. január 31.) a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támo-

- gatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról In: Az Európai Unió Hivatalos Lapja, 2012.11.14., L 315/57-L 315/73, forrás: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:315:0057:0073:HU:PDF> letöltés dátuma: 2016. 01. 31. megjelent a VEAB Gazdaság-, Jog- és Társadalomtudomány Szakbizottság, Büntetőjogi Munkabizottsága kiadásában 2012-es kötet
- 9 Ást. Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=95514.338469, (Hatályos: 2017.06.02 – 2017.12.31), Ást. Vhr. Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=101407.332785, (Hatályos: 2017.01.01.)